

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Ede
H.E. Lukkien
Postbus 9022
6710 HK EDE

Gemeente Ede			
19 SEP 2011			
Nr. 681421			
OCS			
DE			
Kopie van:			
Oml. bez. d.d.			

Alm ←
Hd. v. Enk

8

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2011/0282.toek.js

Bijlagen

2

Datum 15 september 2011
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Lukkien,

Naar aanleiding van uw verzoek van 21 juli 2011 en de aanvulling hierop van 18 augustus 2011, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2011/0282, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het uitsteken, vernielen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen en het vervoeren en onder zich hebben van de steenanjer.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Zandlaan-Oost" gelegen in de gemeente Ede. Het project omvat het realiseren van sportvelden en een sporthal, een parkeerterrein en een fietspad. Hierbij worden onder andere bomen gerooid en graafwerkzaamheden verricht. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de steenanjer (*Dianthus deltoides*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De steenanjer is een beschermde inheemse plantensoort als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen; te vervoeren en onder zich te hebben.

Dienst Regelingen

Datum

15 september 2011

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2011/0282

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vaste rust- en verblijfplaats

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Aan de rand van het plangebied ligt een woning met daarin een verblijfplaats. In het plangebied ligt ook een eikenlaan die gebruikt wordt als vliegroute. Vliegroutes zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. De verblijfplaats blijft behouden en wordt ingepast in het plan, hier zijn dan ook geen effecten te verwachten. Het verdwijnen van de vliegroute kan echter consequenties hebben voor de vaste rust- en verblijfplaats in de woning, maar ook voor verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied.

U stelt de volgende maatregelen voor om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te waarborgen:

- Vóórafgaand aan de werkzaamheden dienen de alternatieve vliegroutes zoals weergegeven in bijlage 5 (zie bijlage 2 bij dit besluit) van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie en activiteitenplan Zandlaan-Oost" van 12 juli 2011 beschikbaar te zijn als alternatieve vliegroute.
- Kapwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in de maanden april, juli of oktober om verstoring in de meest kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis te voorkomen.
- Er worden twee nieuwe vliegroutes aangelegd. Deze structuren dienen te bestaan uit een dubbele laan of houtwal.
- De doorgaande verbindingen voor vleermuizen moeten in stand gehouden worden. Dit betekent dat ter hoogte van geplande onderbrekingen van de verbindingen, zoals bij het fietspad, hopovers gerealiseerd dienen te worden waarbij het kronendak gesloten blijft of wordt.
- Beheer van opgaande beplanting dient afgestemd te worden op de gewone dwergvleermuis. Werkzaamheden dienen gefaseerd uitgevoerd te worden, kaalkap wordt uitgesloten.
- Eventueel toe te passen verlichting dient uitgevoerd te worden met lage palen, zwakke verlichting en armaturen die niet uitstralen in de richting van de lanen en houtwallen, of helemaal vermeden te worden.
- Teneinde verstoring door verlichting tot een minimum te beperken dient rond de bebouwing struweelbeplanting aangebracht te worden.
- Bij de geplande laagte aan de oostkant van het plangebied wordt aan de westzijde van de laagte een houtwal geplaatst om instraling van licht te voorkomen.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Vóóraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vliegroute van de gewone dwergvleermuis. Er worden namelijk twee alternatieve vliegroutes aangelegd. De voorgestelde maatregelen zorgen ervoor dat de vliegroute minimaal verlicht wordt en dat er voldoende beplanting (dubbele houtwal) wordt aangeplant. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te waarborgen dient u echter ook onderstaande maatregelen uit te voeren:

- U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de seizoenactiviteiten van de gewone dwergvleermuis om verstoring te voorkomen. U geeft aan te willen kappen in de maanden april, juli of oktober. Echter, de vliegroute wordt vooral gebruikt in de periode april tot november. Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. U dient de planning van uw werkzaamheden op dit punt aan te passen. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
- De alternatieve vliegroutes dienen tijdig vóór aanvang van de kapwerkzaamheden aanwezig te zijn om de dieren de nieuwe route te laten ontdekken en dienen dus als zodanig te functioneren. Om direct een functionerende vliegroute voor de gewone dwergvleermuis te hebben, dienen nieuw aan te planten bomen een minimale hoogte van 5 meter te hebben en een onderste kroonbreedte van minimaal 2,5 meter.

Dienst Regelingen

Datum

15 september 2011

Onze referentie

aanvraagnummer

FF/75C/2011/0282

De plantafstand kan maximaal 7 meter zijn. Bij dubbele rijen op maximaal 7 meter van elkaar geplant kan de plantafstand tot 16 meter zijn. Onderplanten met een struiklaag van tenminste drie meter breed is ook mogelijk. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Dienst Regelingen

Datum
15 september 2011

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2011/0282

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Instandhouding van de steenanjer

Diverse groeiplaatsen van de steenanjer zijn in het plangebied aangetroffen. Door de werkzaamheden gaan mogelijk zaailingen verloren. De steenanjer komt in de omgeving echter algemeen voor. Op langere termijn is het de verwachting dat zaailingen van andere exemplaren van de steenanjer op andere geschikte plekken in het plangebied een nieuwe groeiplaats zullen vinden. De uitgegraven exemplaren zullen tevens op geschikte plaatsen terug gezet worden. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 19 en 20 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie- en activiteitenplan Zandlaan-Oost" van 12 juli 2011. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. U heeft echter geen ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor het vervoeren en onder zich hebben van de steenanjer. Omdat u voornemens bent de planten tijdelijk te onttrekken aan hun natuurlijke groeiplaats en deze in depot te plaatsen is ontheffing van artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Daarom verleen ik u ambtshalve ontheffing van artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet. De gunstige staat van instandhouding van de steenanjer komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied.

Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Dienst Regelingen

Datum

15 september 2011

Onze referentie

aanvraagnummer

FF/75C/2011/0282

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2011/0282 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op onze website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluivingh-Deetman
Teammanager Vergunningen

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van de heer H.E. Lukkien
namens de gemeente Ede, op 21 juli 2011
en de aanvulling hierop van 18 augustus 2011

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Gemeente Ede
Adres:	Bergstraat 4
Postcode en woonplaats:	6711 DD EDE
Voor het tijdvak van:	15 september 2011 tot en met 21 juli 2016

ONTHEFFING

FF/75C/2011/0282

Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het uitsteken, vernielen of op enigerlei andere wijze van de groeiplaats verwijderen en het vervoeren en onder zich hebben van de steenanjer (*Dianthus deltoides*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Zandlaan-Oost", gelegen ten noorden van de snelweg A12 en ten westen van het landgoed Hoekelum en de Edeseweg in de gemeente Ede, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie- en activiteitenplan Zandlaan-Oost" van 12 juli 2011.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De gemeente Ede (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

KLI

Specifieke voorschriften

7. Vóórafgaand aan de werkzaamheden dienen exemplaren van de steenanjer in de bloeitijd van de steenanjer (juni tot de herfst) gemarkeerd te worden.
8. Nadat de planten zijn gemarkeerd, maar vóórdat de werkzaamheden aanvangen, dienen de gemarkeerde exemplaren voldoende ruim uitgestoken te worden en direct op de andere groeiplaats neergezet en ruim bewaterd te worden.
9. Indien het niet mogelijk is exemplaren van de steenanjes direct op de nieuwe groeiplaats te planten, dienen deze in depot gezet te worden.
10. In een droge periode dienen de planten na het verplanten en/of in depot plaatsen nog regelmatig bewaterd te worden.
11. Zodra naar de mening van een deskundige op het gebied van de steenanjes een geschikte nieuwe plantlocatie ontstaan is binnen het plangebied, dienen de planten uit depot overgebracht te worden naar de nieuwe locatie. Nadat de planten uitgeplant zijn, dienen de planten tot het moment dat ze voldoende goed zijn aangeslagen regelmatig bewaterd te worden.
12. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de steenanjer.
13. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Overige voorschriften

14. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
15. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
16. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

---

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

KL 1

Den Haag, 15 september 2011

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

B. Kluivingh-Deetman
Teammanager Vergunningen

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens verleende ontheffing

Aanvraagnummer FF/75C/2011/0282
Project Zandlaan-Ost
Ontheffingsperiode tot en met
Naam ontheffinghouder Gemeente Ede
heer H.E. Lukkien
Adres Bergstraat 4
Woonplaats 6711 DD EDE

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden .....
Telefoonnummer (vast) .....
Telefoonnummer (mobiel) .....
Locatie(s) werkzaamheden .....
.....
.....
.....
Datum start werkzaamheden .....
Overzicht planning werkzaamheden .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

***Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Dienst Regelingen!***

Retouradres

Dienst Regelingen
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@minlnv.nl